

РЕЦЕНЗИЯ¹

от проф. д-р Теодора Петрова, ФЖМК-СУ, професор в професионално направление
3.5. „Обществени комуникации и информационни науки“

на НИХАЛ ФЕХМИЕВА ЮЗЕРГАН

**на тема МЕДИЙНА И КОМУНИКАЦИОННА ПАРАДИГМА НА ТУРСКИЯ
ЦИВИЛИЗАЦИОНЕН ДИСКУРС (ЛИДЕРСКИ КОМУНИКАЦИОННИ СТРАТЕГИИ)**

на докторска дисертация за придобиване на образователна и научна степен „доктор“, 3.5.
„Обществени комуникации и информационни науки“ (Медии И комуникации –
Международна комуникация).

Научен ръководител: проф. д-р Симеон Василев

Данни за докторантката

Докторантката се е обучавала като свободен докторант във Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийски Университет „Св. Климент Охридски“ катедра КАП. „Магистър е по “Журналистика“ и работи към ФКНФ. Положила е необходимите и предвидени в индивидуалният ѝ план изпити. Представила авторски публикации и автореферат, който отговаря на изискванията. Дисертацията е преминала вътрешно обсъждане в катедра КАП.

Актуалност и значимост на дисертационния труд.

Несъмнена е актуалността на този текст, който се занимава с лидерските комуникационни стратегии на турските политически лидери и по-специално на речите на Реджеп Ердоган. Намирам за удачен изследователският подход при анализа на лидерските комуникационни стратегии на турските политици, на анализа на комуникационните стратегии и търсени внушения чрез използването на езикови и словесни изрази, чрез които, както пише авторката, политическите лидери, и по-по специално Ердоган, създават “словесен израз на мисълта, процес на създаване на текст и разбиране относно феномена „цивилизация“.

Намирам за добър избор на изследователката анализа на политическата комуникация чрез политическото говорене, анализа на политическия и социален разказ, изглаждан от чрез Цивилизационният дискурс (ЦД) в Турция.

---

¹ Забележка: Текстът в курсив предлага опорни точки за оценка на изследователските резултати. Препоръчителен обем на рецензията – около 6-7 стандартни страници

Още в заглавието авторката използва два термина “дискурс“ и “медийна комуникационна парадигма“. Въпросът за Цивилизационният избор е важна част от вътрешната и външната политика на Турция, у нас, в други страни, така че неговото разглеждане винаги е актуално и както авторката подчертава е значим в “динамиката на общественото мнение в страната, и драматичната поляризация на турското общество“, както и в “разделението на медии и водещи колумнисти на „про“ и „анти“ , относно “лидерския цивилизационен дискурс на „старата“ и „новата“ Турция“, аргументира темата си тя.

Важно, според мен, е направеното от авторката уточнение, че “в настоящия труд разглеждаме цивилизационния дискурс като метадискурс (глобален и доминиращ дискурс), който се конструира чрез езика и се реализира в комуникацията посредством медийната и комуникационната парадигма, като този дискурс се осъществява по многобройни начини, но и с помощта на лидерски комуникационни стратегии.“ Изследователската теза, че този дискурс е в основата на целенасочени комуникационни стратегии на Ердоган за влияние и провеждане на политики са доказани в текста на дисертацията. Смятам, че това е именно това са приносите на този текст.

В текста са цитирани български и чужди автори, чиито публикации са свързани с развитието на историята и политиката на Турция. Използването на източници на турски език от страна на дисертантката и семантичния анализ, които тя прави. Задълбоченост на текста на дисертационния труд за анализ на политики е ползването на източници на турски език. Трябва да отбележа, че според мен приносен за този текст е семантичния анализ, който дисертантката прави.

Структура и съдържание

Изследването отговаря на формалните изисквания за дисертация за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Основна част от текста е емпиричната част на изследването, а именно семантичен дълбочинен анализ на речите на президента Ердоган. Дисертационният труд, както казах, покрива формалните изисквания за този род изследвания. Изследването е с описани граници и ясно определени маркери, подбрани и включени в качествено изследване речи са определящи за политиката на Турция и те са част от политическата и комуникационна стратегия на президента Ердоган, на комуникирането на “общ цивилизационен дискурс“ в речите на политици като Ердоган и Давутоглу. Цитирани са 186 библиографски източници, от които 102 са на кирилица и 84 на латиница. Използвани са

и 21 дигитални ресурси за целите на емпиричното изследване. Включени са 5 таблици, 10 фигури и 4 приложения. Дисертационният труд е в общ обем от 274 страници.

Структурата на изследването следва вътрешната логика на текста, а главите представляват тематично обособени части на труда, очертаващи акцентите на изследването. Първата глава е посветена на феноменът "цивилизация", исторически преглед на възгледите на ислямски, османски и турски мислители за понятието „цивилизация“, цивилизационните възгледи на Абу Наср ал-Фараби, на Ибн Халдун за историята на цивилизациите, на турският цивилизационен дискурс като научен конструкт, етимология и лексикално значение на турската дума „меденийет“ – „medeniyet“, и не на последно място разделението на цивилизацията на "Изток и Запад". Ще подчертая, че тези вяждания на източните мислители са все още в основата на политики и на социално и културно развитие на големи страни като Турция и Казахстан, преминали през различно историческо развитие, на страните от Източна Азия. Принос и основа на това изследване, според мен, е именно анализът на генезисът на турския цивилизационен дискурс от създаването на Република Турция от Мустафа Кемал Ататюрк до управлението на Реджеп Тайип Ердоган – дискурсът „*muhassır medeniyetler*“.

Втората глава е посветена на генезиса и характеристиките на турския цивилизационен дискурс. В последната трета глава от разработката са представени резултатите от качествено емпирично изследване. Цивилизационният дискурс в езика/речите на турския президент Реджеп Тайип Ердоган, изследване на „сърдечните граници“, „цивилизационния код“ и представата за културната идентичност на „Нова Турция“ в стратегическата политическа комуникация на изграждане на представата за общо духовно пространство /чрез понятието „сърдечна география“/ в турската политика. В третата глава е емпиричното изследване на турския цивилизационен дискурс върху определящи политиките на Турция речи на Реджеп Тайип Ердоган.

Трябва да отбележа още една заслуга за цялостното възприятие на дисертационния труд е професионалният език, на който е написана дисертацията, а правилно поставените изследователски задачи и избраната и описана от страна на докторантката методология позволяват да бъде изведено успешно изследването и да бъдат обобщени резултатите. Приемам изводите и направените констатации, обособени и структурирани от авторката в края на текста. В Увода на представения труд, съобразно изискванията за подобен род текст, е направено описание на структурата на текста, включена е обосновката за избор на тема, цели и задачи на изследването. Приемам така отбелязаните основни приноси в дисертационното

изследване, които регистрират постигнатото от този труд. Подчертавам практико- приложни приноси на дисертацията, актуалността и значението на направеното изследване, което може да бъде използвано от експерти, комуникатори, политолози и политици, изследователи на Турция, на българо-турските отношения.

Тъй като това е публична защита, бих задала един въпрос на дисертатката – „ Да даде прогноза за бъдещото развитие на Турция и на българо-турските отношения в променящата се глобална среда“.

Заклучение

Представеният от дисертационен труд **НИХАЛ ЮЗЕРГАН** както по форма, съдържание и целеполагане на изследването, отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на СУ за получаването на образователната и научна степен “Доктор“ по професионално направление 3.5. “Обществени комуникации и информационни науки“. Направените теоретични и практико-приложни изводи в разработката са резултата на изследването и имат своята значимост и приложимост. Като изтъквам постиженията на този текст, убедено **препоръчвам** на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен "**доктор**" на **НИХАЛ ЮЗЕРГАН** по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – Международна комуникация). Затова предлагам на членовете на НЖ да вземат положително решение както и аз самата ще гласувам положително за това.

11 . 2024

Проф. д-р Теодора Петрова